

Naturvetarnas yttrande avseende remiss Dnr 5.3.16-9227/13 och dnr 5.3.16-9228/13 Nytryck av Statens jordbruksverks föreskrifter om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård (D8) samt Statens jordbruksverks föreskrifter om läkemedel och läkemedelsanvändning (D9)

Generella kommentarer

Naturvetarna har valt att fokusera på förslaget till ändringar i Statens jordbruksverks föreskrifter om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård (D8). Det är främst utifrån ett värnande om legitimationen för djursjukskötare och dess legitimitet såväl på kort som på lång sikt som vi yttrar oss kring remissen.

Vi är förvånade över att legitimationen för djursjukskötare har havererat redan drygt fyra år efter införandet. Dimensioneringen i utbildningen på Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) hade kunnat klaras av på ett bättre sätt. Inte minst då det finns många fler sökande än platser till utbildningen varje år. Det är nödvändigt att utöka antalet utbildningsplatser för djursjukskötare omgående, vilket vi kommer att adressera i andra sammanhang.

Jordbruksverket skriver i *Djurens hälso- och sjukvård – i ett tioårsperspektiv* att det är viktigt att man "inte kompromissar med lagstiftningen i sin iver att underlätta för företagen." Naturvetarnas mening är att de föreslagna ändringarna kring djursjukskötare de facto urholkar legitimationen och i hög grad kompromissar med lagstiftningen. Otydlighet i förväntningar är ofta ett större arbetsmiljöproblem än arbetsbördan i sig och det nuvarande förslaget riskerar att bidra till detta. Vi förespråkar att man istället ändrar på övergångsreglerna för legitimationen.

Arbetsgivarnas ansvar för den uppkomna situationen

I konsekvensanalysen av ändringen i 4 kap 10 § D8 står att "ändringen kan i teorin medföra en något minskad kostnad för företagen, eftersom icke legitimerad personal kan användas för fler arbetsuppgifter och de sannolikt har en något lägre lön än den legitimerade." En orsak till bristen på djursjukskötare är att skillnaden mellan en djurvårdare och en djursjukskötare i lön är alldeles för liten. Arbetsgivarna som kollektiv hade kunnat agera mer proaktivt och uppmuntra anställda att bli legitimerade, genom att ge dem incitament för detta.

Utifrån att djursjukskötare i regel har haft en väldigt liten förtjänst av sin legitimation är det inte förvånande att det finns relativt många som har valt att inte utnyttja övergångsreglerna. Ska man attrahera kompetens, inte minst när det råder brist på arbetsmarknaden, måste man konkurrera med bland annat lön och villkor. Det är därför problematiskt att djursjukskötare inte går på ett tjänstemannaavtal. Jordbruksverket har själva uppmärksammat i rapporten *Djurens hälso- och sjukvård – i ett tioårsperspektiv* att en hel del äldre djurvårdare valt att inte utnyttja övergångsreglerna. Troligtvis har man gjort det valet då insatsen är större än förtjänsten.

Vi har kännedom om arbetsgivare som har uppmuntrat sina anställda att ta legitimation, genom att vara generösa under tiden som man förbereder sig för provet, och även erbjudit ett ekonomiskt incitament i form av en väsentligt högre lön. Många av våra medlemmar har lyckats förhandla sig till bra villkor. Bra arbetsgivare som erbjuder förmånliga villkor och en god arbetsmiljö klarar av att attrahera personal även när det är hård konkurrens om en kompetens på arbetsmarknaden.

Synpunkter på specifika förslag

För att tydliggöra avser dessa synpunkter som sagt förslaget till ändringar i Statens jordbruksverks föreskrifter om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård (D8). 4 kap 10 §: Naturvetarna anser inte att förslaget är en framkomlig väg för att lösa bristen på legitimerade djursjukskötare. Att låta djurvårdare utföra dessa arbetsuppgifter kommer att urholka legitimationen.

Det blir underligt när djurvårdare kan göra dessa arbetsuppgifter under en övergångsperiod. Rimligtvis bör djurvårdarna bli bättre på detta med tiden och att de då fråntas dessa arbetsuppgifter år 2019 leder till en stor otydlighet. Det kan lätt uppfattas som ett misstroende mot den egna kompetensen och främjar inte en god arbetsmiljö på klinikerna. Naturvetarna föreslår att bristen på djursjukskötare kan adresseras med andra åtgärder som vi går in på i följande sektion av vårt yttrande.

Naturvetarnas alternativa förslag

Naturvetarna anser att man istället för de föreslagna ändringarna bör se över övergångsreglerna för legitimation för djursjukskötare genom att man gör dem mer generösa, förlänger dem och

marknadsför denna utökade möjlighet på bred front. Kan man kanske förenkla möjligheterna att söka dispens, kan man kanske förenkla validering av kompetens under en begränsad period? Vi har en upplevelse av att det finns många småbarnsföräldrar som arbetar, och har arbetat, deltid inom branschen i många år. Kravet på att man ska ha arbetat heltid i sex år bör därför ses över för att bli mer inkluderande för sådana som under lång tid har arbetat deltid.

I Jordbruksverkets rapport *Djurens hälso- och sjukvård – i ett tioårsperspektiv* skrivs att 44 procent av de djurvårdare som uppgett att de inte kommer att söka legitimation saknar tillräcklig yrkeserfarenhet. Här finns en stor outnyttjad potential tillsammans med de äldre djurvårdarna. I samma rapport skriver man också att "referensgruppen har uttryckt att man tror att personer generellt sett är mer positiva till att försöka ansöka om legitimation idag, efter att det har visat sig att kollegor har klarat det och det blir tydligare vad som gäller." Därför är en bättre väg framåt att se över övergångsreglerna för legitimation för djursjukskötare och att tydliggöra vad som gäller.

Avslutande reflektioner

Vi är kritiska till förslaget i D8 4 kap 10 § därför att:

- Det urholkar djursjukskötarnas legitimation
- En otydlighet uppstår i branschen som inte är önskvärd för någon
- Arbetsgivarna får inte ett tryck på sig att göra nödvändiga organisationsförändringar som en konsekvens av införandet av legitimationen för djursjukskötare

Att göra förändringar i övergångsreglerna är en bättre väg framåt därför att:

- Det inte urholkar djursjukskötarnas legitimation
- Det istället kan bidra till en större tydlighet i branschen
- Arbetsgivarna får incitament att genomföra nödvändiga organisationsförändringar, uppmana djurvårdare att ta legitimation som djursjukskötare samt att visa att de värdesätter djursjukskötares kompetens

Vi är övertygade om att vårt alternativa förslag också kommer att kunna lösa den mest akuta bristen på djursjukskötare på kort sikt.

Med vänlig hälsning,
Naturvetarna

Helena Nicklasson
Förbundsdirektör

Kristofer Jerving
Utredare